

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24

ZESPÓŁ REALIZACJI

00 - 503 W A R S Z A W A

BADAŃ

621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17

TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET:

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/92/99

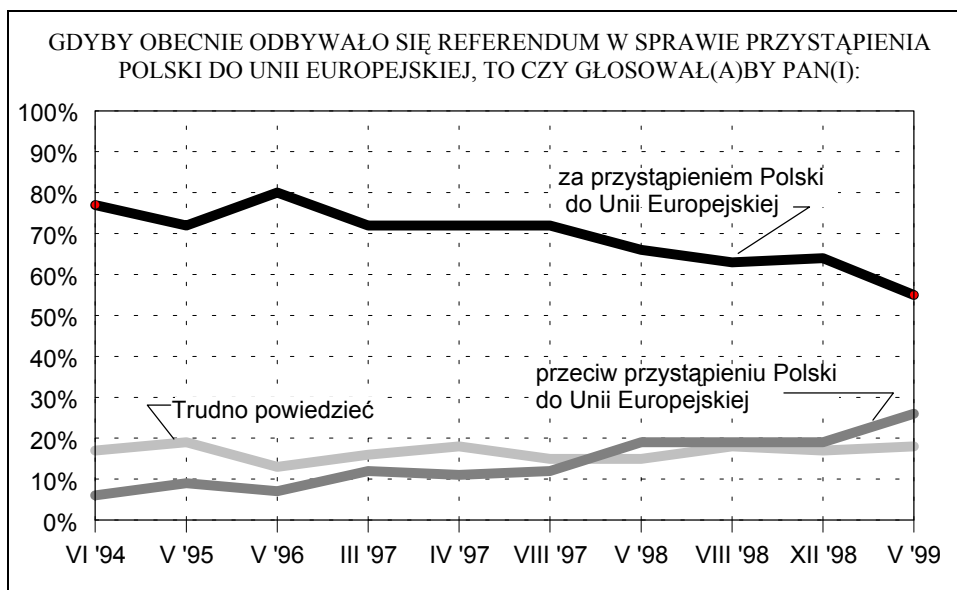
POLACY, CZESI I WĘGRZY O INTEGRACJI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC '99

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- W niespełną pół roku (od grudnia '98 do maja '99) dość znacznie zmalało poparcie dla wejścia Polski do Unii Europejskiej. W ewentualnym referendum na ten temat za przystąpieniem do tej organizacji opowiedziałoby się 55% respondentów (o 9 punktów mniej niż w końcu ubiegłego roku), a 26% głosowałoby przeciwko (o 7 punktów więcej niż w grudniu '98).

- Spośród trzech badanych społeczeństw zdecydowanie najbardziej prointegracyjnym nastawieniem charakteryzują się Węgrzy. Ponad dwie trzecie z nich zadeklarowało poparcie dla przystąpienia do UE w ewentualnym referendum w tej sprawie. Najniższy wskaźnik aprobaty integracji odnotowano w Czechach, gdzie mniej niż połowa ankietowanych (45%) opowiedziałaby się za wejściem do tej organizacji.
- Najsilniejsze na Węgrzech poparcie dla integracji idzie w parze z relatywnie największym zadowoleniem z dotychczasowych stosunków tego kraju z Unią Europejską. Przeważająca część Węgrów (41%) określa je jako jednakowo korzystne dla swojego kraju i Unii Europejskiej, a pozostałe osoby częściej mówią o zyskach Węgier (26%) niż krajów Unii (17%). W Czechach i w Polsce oceny dotychczasowych relacji z Unią Europejską kształtują się bardzo podobnie. W obu krajach przeważa przekonanie, że są one korzystne przede wszystkim dla państw skupionych w tej organizacji (odpowiednio 38% i 39%).

Od czasu rozpoczęcia rokowań w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej tematyka integracyjna jest przedmiotem zainteresowania mediów, które omawiają nie tylko szczegóły toczących się negocjacji, ale także zagadnienia dotyczące aktualnych stosunków Polski z krajami UE. To „zagęszczenie” problematyki integracyjnej w mediach, pojawiającej się także w kontekście spraw krajowych (*vide* protesty rolników i sytuacja tej dziedziny gospodarki w perspektywie integracji), przyczynia się do wzrostu świadomości w tym zakresie i wpływa na stosunek do członkostwa naszego kraju w tej organizacji. W majowym badaniu¹ podjęliśmy ponownie tę tematykę. Jednocześnie z nami podstawowe wskaźniki stosunku do integracji z Unią Europejską badali także nasi partnerzy z ośrodków badawczych w Czechach (IVVM) i na Węgrzech (TÁRKI).

POPARCIE DLA INTEGRACJI

W niespełna pół roku (od grudnia '98 do maja '99) dość znacznie obniżyło się poparcie dla wejścia Polski do Unii Europejskiej. W ewentualnym referendum na ten temat za przystąpieniem do UE opowiedziałoby się 55% respondentów (o 9 punktów mniej niż w końcu ubiegłego roku), a 26% głosowałoby przeciw (o 7 punktów więcej niż w grudniu). W ciągu trzech lat, od maja '96, kiedy to notowaliśmy najwyższe wskaźniki poparcia dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej, grono zwolenników integracji zmniejszyło się aż o 25 punktów procentowych, liczba jej przeciwników zaś wzrosła o 19 punktów.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (108), 6-12 maja '99, reprezentatywna próba losowo-adresowa dorosłych Polaków (N=1074).

Tabela 1

Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i):	Wskazania respondentów według terminów badań									
	VI '94	V '95	V '96	III '97	IV '97	VIII '97	V '98	VIII '98	XII '98	V '99
	w procentach									
- za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej	77	72	80	72	72	72	66	63	64	55
- przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	6	9	7	12	11	12	19	19	19	26
Trudno powiedzieć	17	19	13	16	18	15	15	18	17	19

Poparcie dla integracji, wyrażające się w gotowości do pozytywnego głosowania w ewentualnym referendum, jest tym częstsze, im wyższy status społeczno-materialny respondentów: im wyższe wykształcenie oraz deklarowane dochody *per capita* w rodzinie. Wśród grup społeczno-zawodowych przystąpienie Polski do Unii Europejskiej najczęściej aprobują przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracownicy umysłowi niższego szczebla, prywatni przedsiębiorcy, a wśród osób biernych zawodowo - uczniowie i studenci. Grupą najbardziej krytyczną wobec wejścia naszego kraju do UE pozostają rolnicy, wśród których przeciwnicy integracji (48%) przeważają nad zwolennikami (34%). Stosunkowo częściej niż inni niechętni członkostwu Polski w Unii są również robotnicy niewykwalifikowani, choć dominują wśród nich deklaracje poparcia dla integracji (43%).

Ponadto aprobata prounijnych dążeń Polski rośnie wraz z wielkością miejsca zamieszkania. W ewentualnym referendum na ten temat za integracją opowiedziałoby się 71% mieszkańców największych miast i tylko 43% mieszkańców wsi.

Opinie w tej kwestii różnicuje także wiek ankietowanych, jednak wpływa on przede wszystkim na poziom akceptacji, nie zaś dezaprobaty. Chęć głosowania w referendum za integracją najczęściej deklarują ludzie młodzi - do 24 roku życia (67%), najrzadziej - najstarsi respondenci, powyżej 65 roku życia (38%). Odsetek deklaracji przeciwnych członkostwu Polski w Unii Europejskiej jest zbliżony we wszystkich kategoriach wieku i w żadnej z nich nie odbiega znacząco od przeciętnej dla ogółu badanych.

Stosunek do integracji ma również wymiar polityczny i jest zróżnicowany w zależności od poglądów politycznych respondentów i ich preferencji partyjnych. Za przystąpieniem Polski do Unii opowiedziałoby się ponad dwie trzecie badanych identyfikujących się z prawicą oraz niewiele ponad połowa osób o orientacji lewicowej. Kwestia integracji wyraźnie dzieli elektoraty najsilniejszych partii i ugrupowań politycznych. Na podstawie ich deklaracji można je uszeregować od najbardziej do najmniej prointegracyjnych. Zdecydowanie proeuropejskim nastawieniem wyróżniają się zwolennicy UW, niemal powszechnie deklarujący chęć głosowania w ewentualnym referendum za integracją Polski z UE. Przystąpienie naszego kraju do Unii skłonna jest też poprzeć zdecydowana większość sympatyków drugiego z ugrupowań koalicyjnych - AWS. Opcja pronijna zyskuje wyraźnie mniejszą przewagę w elektoracie SLD. Najbardziej sceptyczni wobec członkostwa Polski w Unii Europejskiej pozostają sympatycy PSL, równie często opowiadający się za integracją, jak i deklarujący sprzeciw.

Warto dodać, że o ile w stosunku do grudnia ubiegłego roku poziom poparcia dla integracji utrzymał się, a nawet wzrósł w elektoratach ugrupowań koalicyjnych (wśród sympatyków UW), o tyle obniżył się wśród zwolenników formacji opozycyjnych (szczególnie wśród wyborców SLD, którzy poprzednio deklarowali poparcie dla integracji równie często jak potencjalni wyborcy AWS).

Tabela 2

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i):		
	za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej	przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	Trudno powiedzieć
	w procentach		
UW	94	1	5
AWS	74	15	11
SLD	56	32	12
PSL	39	40	21

Wraz ze spadkiem poparcia dla Unii Europejskiej umocniła się opinia, że Polska nie jest jeszcze gotowa do członkostwa w niej - przystąpienie do tej organizacji powinna poprzedzać dalsza modernizacja naszej gospodarki. Takie przekonanie wyraża obecnie 58% badanych (o 8 punktów więcej niż w końcu ubiegłego roku). W takim samym stopniu (z 34% do 26%) zmniejszyła się liczba zwolenników jak najszybszej integracji, pojmowanej jako warunek przyspieszenia procesu modernizacji ekonomicznej Polski.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem:	Wskazania respondentów według terminów badań			
	IV '97	VIII '97	XII '98	V '99
	w procentach			
- Polska powinna najpierw naprawić, zmodernizować gospodarkę, a dopiero potem starać się o przyjęcie do Unii Europejskiej	48	43	50	58
- Polska powinna starać się jak najszybciej wejść do Unii Europejskiej, ponieważ członkostwo w Unii przyspieszy naprawę, modernizację gospodarki Polski	40	39	34	26
Trudno powiedzieć	12	19	16	16

Przekonanie, że Polska nie jest jeszcze ekonomicznie przygotowana do pełnej integracji z Unią Europejską, przeważa niemal we wszystkich grupach społecznych, szczególnie zaś wśród rolników oraz mieszkańców wsi i miast liczących do 20 tys. ludności. Akceptacja jak najszybszego przystąpienia naszego kraju do Unii rośnie wraz ze wzrostem statusu społeczno-materialnego badanych i wielkością ich miejsca zamieszkania. Wśród elektoratów partyjnych za szybką integracją Polski z UE opowiadają się w większości jedynie sympatycy Unii Wolności.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty ugrupowań politycznych	Czy, Pana(i) zdaniem:		
	Polska powinna najpierw naprawić, zmodernizować gospodarkę, a dopiero potem starać się o przyjęcie do Unii Europejskiej	Polska powinna starać się jak najszybciej wejść do Unii Europejskiej, ponieważ członkostwo w Unii przyspieszy naprawę, modernizację gospodarki Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
UW	30	62	8
AWS	59	33	8
SLD	62	25	13
PSL	75	8	17

Jeśli zestawimy poglądy dotyczące głosowania w ewentualnym referendum oraz strategii integracyjnej, widać, że wśród zwolenników wejścia Polski do Unii opinia o potrzebie szybkiej integracji jest równie częsta jak przekonanie o konieczności uprzedniej modernizacji gospodarki. Zwolennicy jak najszybszego wejścia naszego kraju do UE, postrzegający je jako katalizator przemian gospodarczych, i jednocześnie zdecydowani poprzeć integrację w referendum, stanowią jedynie 25% ogółu badanych.

Tabela 5

Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i):	Czy, Pana(i) zdaniem:		
	Polska powinna najpierw naprawić, zmodernizować gospodarkę, a dopiero potem starać się o przyjęcie do Unii Europejskiej	Polska powinna starać się jak najszybciej wejść do Unii Europejskiej, ponieważ członkostwo w Unii przyspieszy naprawę, modernizację gospodarki Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
- za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej	45	45	10
- przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	91	2	7
Trudno powiedzieć	51	4	45

OCENA DOTYCHCZASOWYCH STOSUNKÓW POLSKI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

Od sierpnia '98 przeważa przekonanie, że beneficjentem dotychczasowych stosunków Polski z Unią Europejską są przede wszystkim państwa skupione w tej organizacji.

Tabela 5

Jak Pan(i) ocenia dotychczasowe stosunki między Polską a Unią Europejską? Komu przynoszą one więcej korzyści?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	VII '93	III '94	V '95	V '96	VIII '97	VIII '98	V '99
	w procentach						
Państwom UE	41	38	31	19	28	39	39
Polsce	5	8	11	11	11	7	8
Jednakowo - Polsce i UE	27	26	33	46	35	30	30
Trudno powiedzieć	27	27	26	24	27	24	23

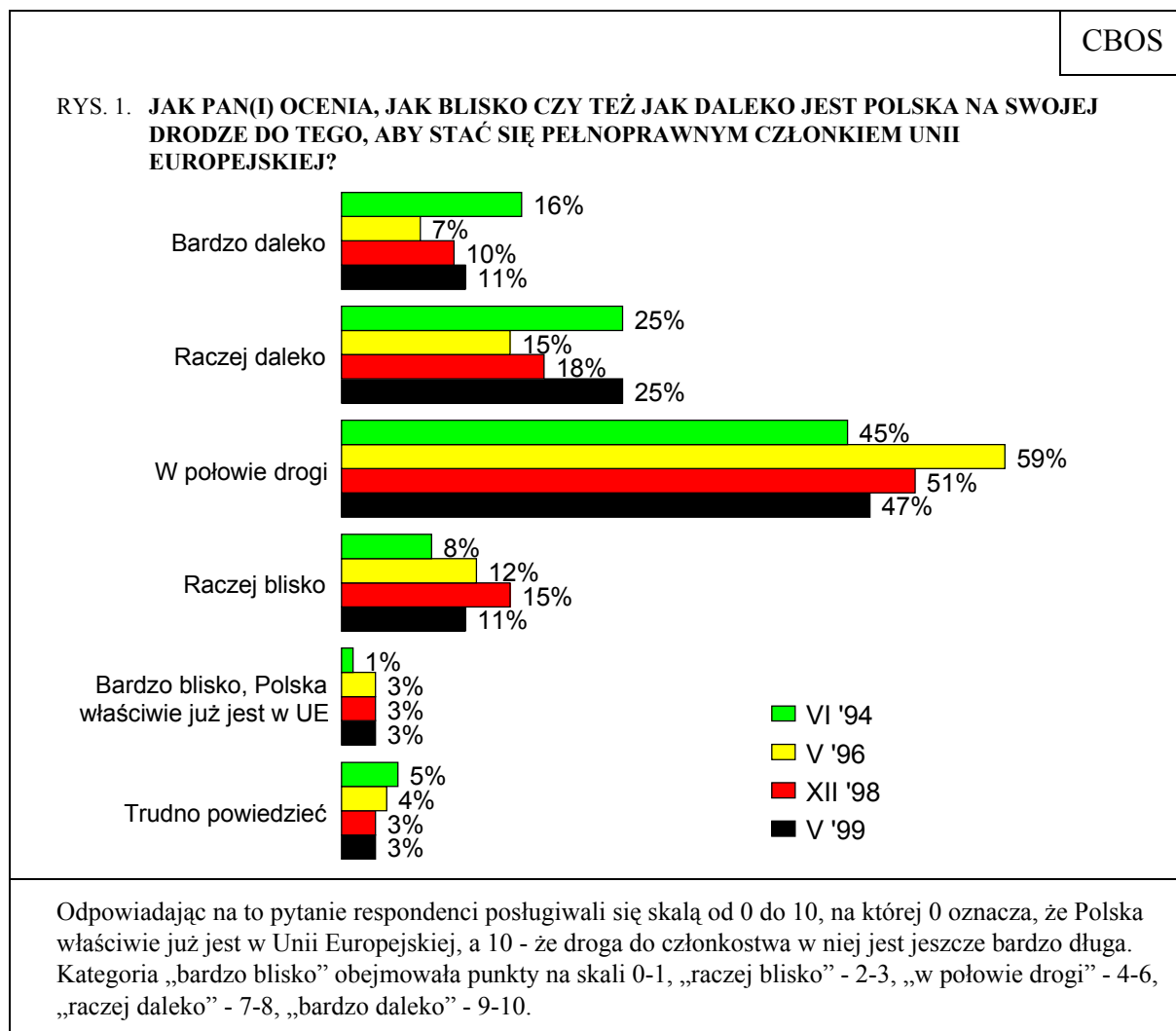
Stosunek do integracji wiąże się ściśle z postrzeganiem relacji między Polską a Unią Europejską (V Cramera = 0,37). Zadowolenie z wzajemnych stosunków sprzyja poparciu dla wejścia do tej organizacji, podczas gdy poczucie, że obecnie Polska jest „wykorzystywana” przez Zachód, wzmacnia obawy przed pełną integracją i w konsekwencji warunkuje deklaracje odrzucenia jej w referendum.

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia dotychczasowe stosunki między Polską a Unią Europejską? Komu przynoszą one więcej korzyści?	Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i):		
	za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej	przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Państwom UE	38	48	14
Polsce	88	9	3
Jednakowo - Polsce i UE	78	11	11
Trudno powiedzieć	44	15	41

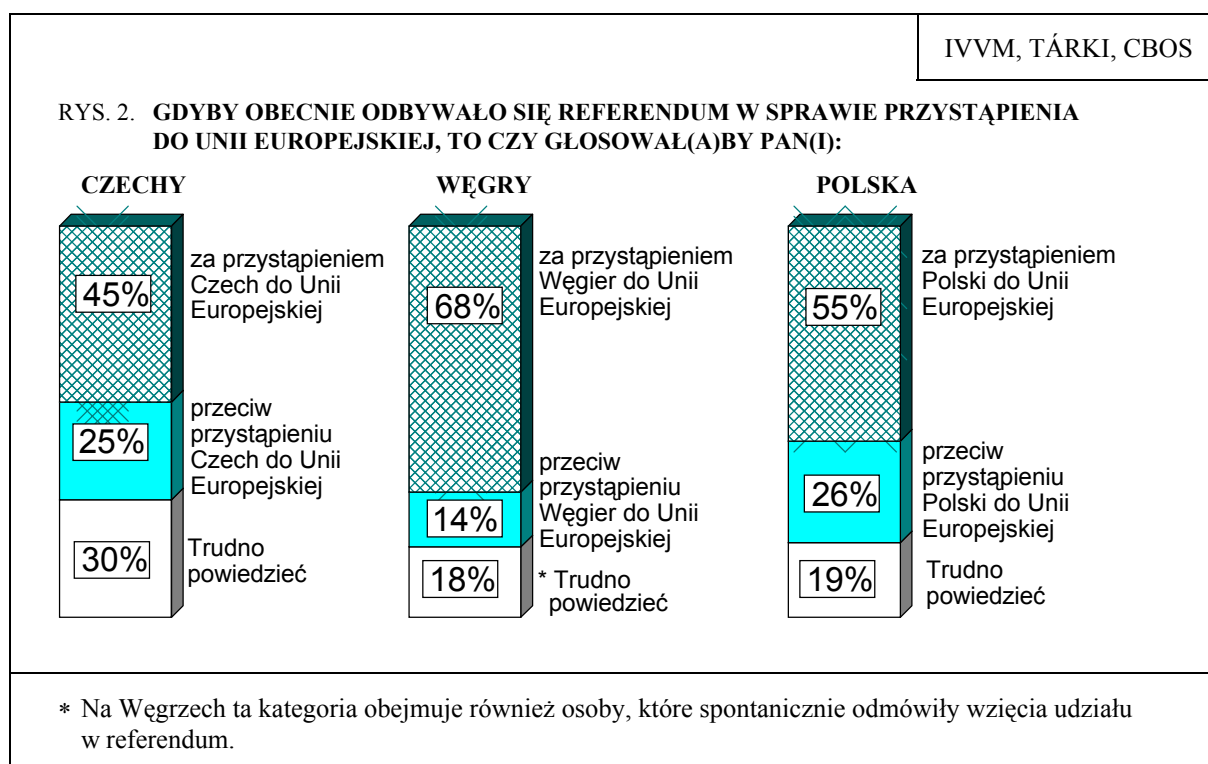
W POŁOWIE DROGI DO CZŁONKOSTWA W UNII EUROPEJSKIEJ

Podobnie jak w ubiegłych latach, przeważa przekonanie, że jesteśmy w połowie drogi do uzyskania członkostwa w Unii Europejskiej. O ile jednak od roku '94 do '96 dość znacznie - w odczuciu społecznym - przybliżyła się perspektywa pełnej integracji, o tyle w ostatnim okresie, jak wynika z opinii badanych, na naszej drodze do członkostwa w Unii nastąpił regres. Narasta bowiem poczucie, że jeszcze długo będziemy musieli czekać na formalne dołączenie do grona państw członkowskich Unii Europejskiej. Od grudnia '98 o 8 punktów wzrósł odsetek osób przekonanych, że członkostwo naszego kraju w Unii Europejskiej to jeszcze odległa perspektywa.

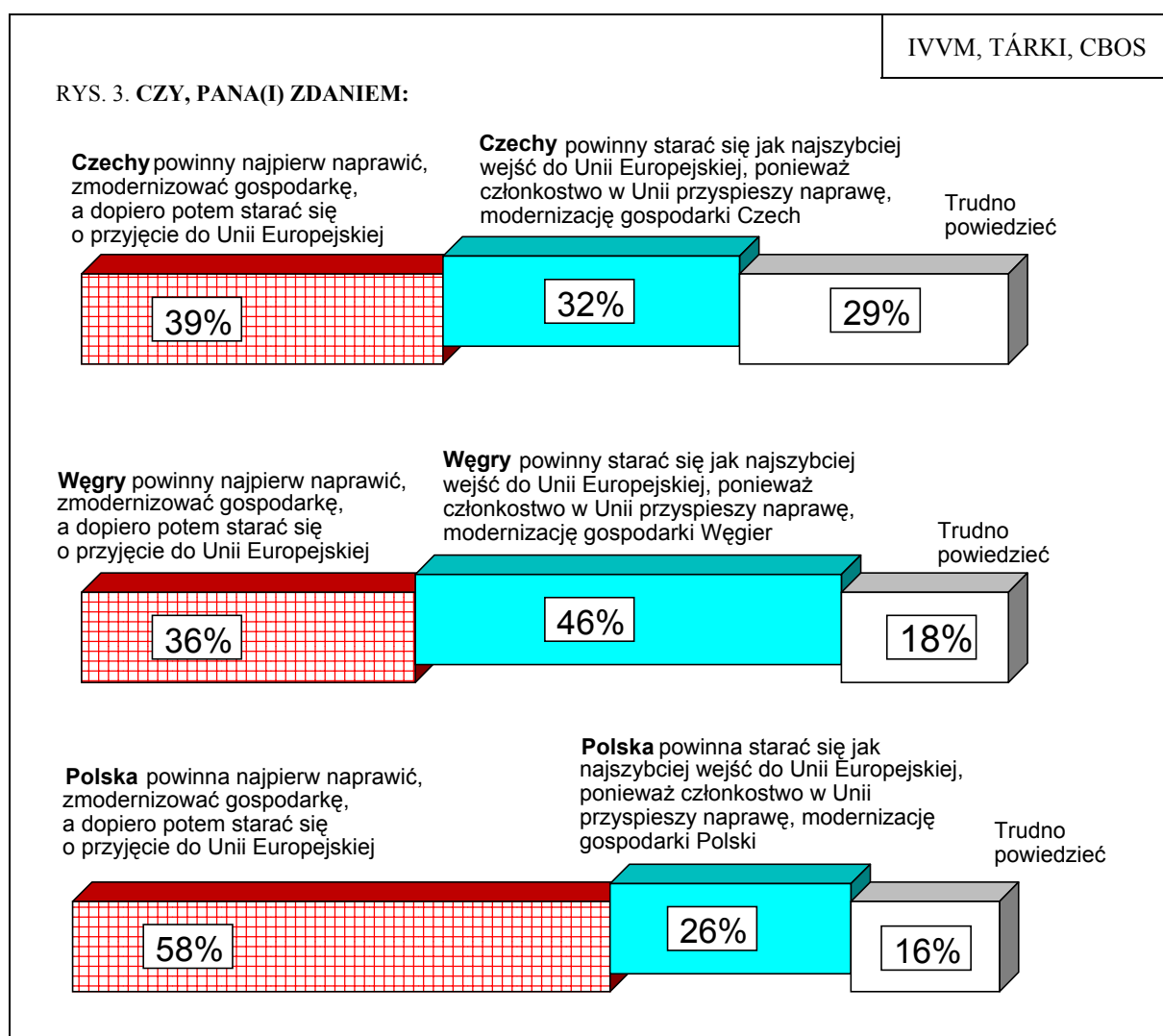

OPINIE O INTEGRACJI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ - POLSKA, WĘGRY, CZECHY

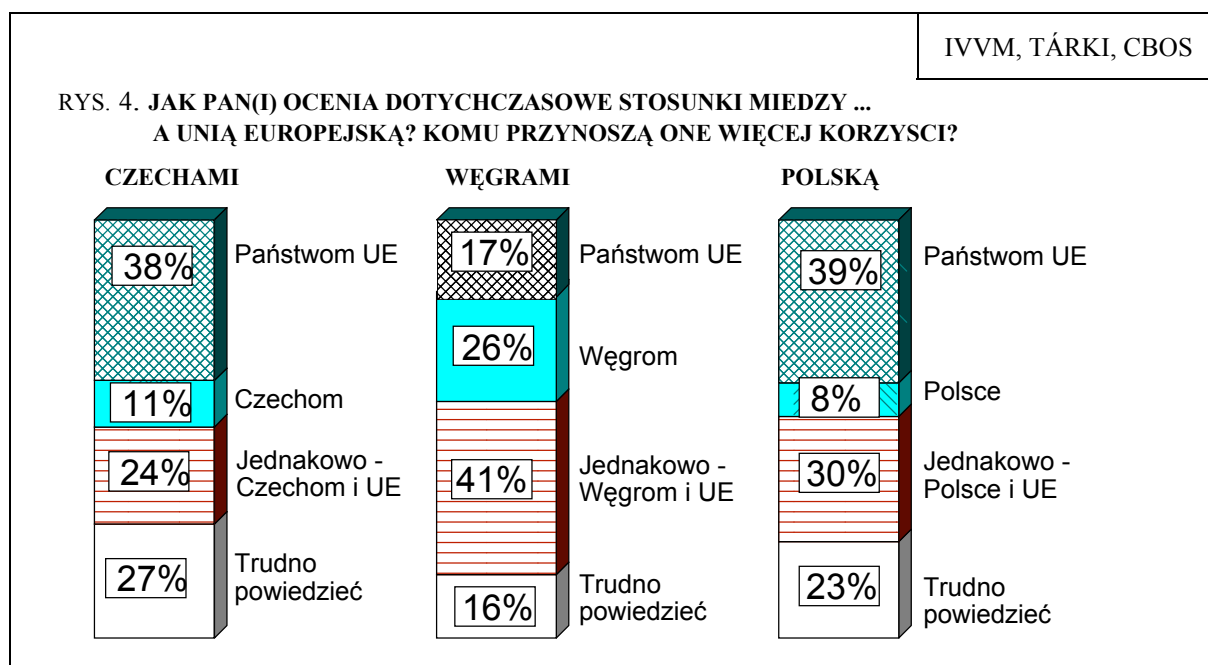
Wyniki badań przeprowadzonych w tym samym czasie (maj '99) w Polsce, Czechach i na Węgrzech świadczą o zróżnicowanym stosunku do integracji społeczeństw tych krajów. Zdecydowanie najbardziej prointegracyjnym nastawieniem wyróżniają się Węgrzy. Ponad dwie trzecie społeczeństwa węgierskiego zadeklarowało poparcie dla integracji z UE w ewentualnym referendum w tej sprawie. W najmniejszym stopniu skłonni byłiby ją poprzeć Czesi, których niespełna połowa opowiedziałaby się za integracją. Stosunkowo najniższy odsetek zwolenników członkostwa w Unii nie oznacza jednak najsilniejszego sprzeciwu wobec integracji. W Czechach i w Polsce odsetki osób zamierzających głosować przeciw niej są zbliżone (odpowiednio 25% i 26%). W Czechach większa grupa osób niż na Węgrzech i w Polsce nie podjęła jeszcze decyzji w tej sprawie.

Stosunkowo najbardziej prointegracyjna postawa Węgrów wyraża się także w tym, że jedynie wśród nich opcja zakładająca jak najszybsze wejście ich kraju do Unii, jako warunku przyspieszenia modernizacji gospodarczej, zyskuje większe poparcie niż koncepcja wstrzymania integracji do czasu pełniejszej realizacji reform gospodarczych. W Czechach, podobnie jak w Polsce, dominuje przekonanie o konieczności modernizacji gospodarki przed wejściem do Unii, jednak nie jest tak częste jak w naszym kraju. Opinie o strategii integracyjnej są stosunkowo najmniej jednoznaczne w Czechach. Duża część naszych południowych sąsiadów nie ma bowiem wyrobionej opinii w tej kwestii.

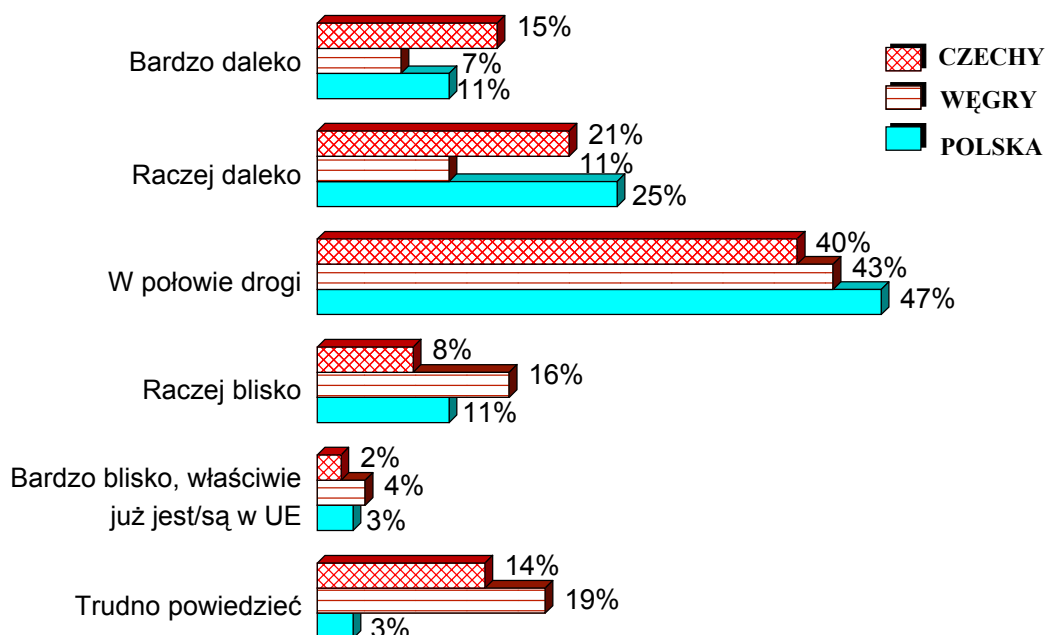

Najsilniejsze na Węgrzech poparcie dla integracji idzie w parze z relatywnie największym zadowoleniem z dotychczasowych stosunków ich kraju z Unią Europejską. Przeważająca część Węgrów określa je jako jednakowo korzystne dla Węgier i Unii Europejskiej, a pozostałe osoby częściej wskazują, że przynoszą one zyski przede wszystkim Węgrom (26%) niż państwowi Unii (17%). W Czechach i w Polsce oceny dotychczasowych relacji z Unią Europejską kształtują się bardzo podobnie - w obu krajach przeważa przekonanie o nierównoprawności stosunków z tą organizacją. Warto dodać, że także w tej kwestii Czesi relatywnie najczęściej nie mają sprecyzowanej opinii.

Oceny Polaków są bardziej zbliżone do opinii Czechów niż Węgrów także w sprawie postrzegania dystansu, jaki dzieli nasze kraje od członkostwa w Unii Europejskiej. W każdym z trzech wymienionych krajów największe grupy ankietowanych oceniają, że pokonano już mniej więcej połowę drogi do Unii. O ile jednak na Węgrzech pozostali respondenci niemal równie często mówią o bliskiej jak dalekiej perspektywie wejścia do Unii, o tyle zarówno w Polsce, jak i w Czechach przeważa opinia, że uzyskanie członkostwa w tej organizacji jest jeszcze odległe.

RYS. 5. JAK PAN(I) OCENIA, JAK BLISKO CZY TEŻ JAK DALEKO JEST/SĄ ... NA SWOJEJ DRODZE DO TEGO, ABY STAĆ SIĘ PEŁNOPRAWNYM CZŁONKIEM UNII EUROPEJSKIEJ?

Odpowiadając na to pytanie respondenci posługiwali się skalą od 0 do 10, na której 0 oznacza, że Polska właściwie już jest w Unii Europejskiej, a 10 - że droga do członkostwa w niej jest jeszcze bardzo długa. Kategoria „bardzo blisko” obejmowała punkty na skali 0-1, „raczej blisko” - 2-3, „w połowie drogi” - 4-6, „raczej daleko” - 7-8, „bardzo daleko” - 9-10.

★

★

★

W ciągu ostatniego półrocza dość wyraźnie (z 64% do 55%) zmalało poparcie dla przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Nasiliły się także opinie, że Polska nie jest jeszcze przygotowana ekonomicznie do członkostwa w tej organizacji. Na obserwowaną ewolucję stosunku wobec integracji wpływają, jak się wydaje, dwa nakładające się na siebie czynniki. Pierwszy wynika z wewnętrznej logiki procesu przybliżania się do członkostwa w Unii Europejskiej i związanego z tym wzrostu świadomości problematyki integracyjnej,

drugi wiąże się z aktualną sytuacją społeczno-ekonomiczno-polityczną, odzwierciedlającą się w stanie nastrojów społecznych. O ile zatem można było przewidywać, że bardzo wysokie poparcie dla integracji, oparte na silnie rozbudzonych nadziejach na podwyższenie poziomu cywilizacyjno-kulturowego Polski będzie wraz z upływem czasu słabnąć, a stosunek do integracji będzie coraz bardziej realistyczny i zróżnicowany w poszczególnych grupach społecznych, o tyle trudno prognozować, jak szybko proces spadku poparcia dla proeuropejskich dążeń Polski może postępować i kiedy zostanie zahamowany. Wydaje się, że odnotowane ostatnio, stosunkowo znaczne w krótkim okresie, obniżenie się poparcia dla integracji wywołane było w znacznej mierze niezadowoleniem z obecnej sytuacji w kraju. Wyniki kolejnych badań przyniosą odpowiedź, czy poparcie dla integracji będzie się zmieniać.

Spośród trzech badanych społeczeństw najbardziej prointegracyjnym nastawieniem wyróżniają się Węgrzy. Na Węgrzech jest nie tylko stosunkowo najwyższy wskaźnik poparcia dla integracji w ewentualnym referendum, największe nadzieje na przyspieszenie modernizacji gospodarczej po przystąpieniu do Unii Europejskiej, ale także najlepsze oceny dotychczasowych relacji z tą organizacją i stosunkowo największy optymizm co do zaawansowania procesu integracji. Opinie na jej temat w Czechach są zbliżone do notowanych w Polsce. Wprawdzie deklarowane przez Czechów poparcie dla integracji w ewentualnym referendum jest niższe niż w Polsce, jednak odsetki jej przeciwników są zbliżone w obu krajach. Podobnie jak w Polsce, choć nie tak wyraźnie, przeważa tam przekonanie o potrzebie gospodarczej modernizacji kraju przed wejściem do Unii. W Polsce i Czechach dominuje niezadowolenie z dotychczasowych stosunków naszych państw z Unią Europejską. Wyraźnie mniejszy niż na Węgrzech jest także optymizm co do perspektyw uzyskania członkostwa w tej organizacji. Przy całym podobieństwie opinii o integracji w Polsce i w Czechach widać jednak, że Czesi w wyraźnie mniejszym stopniu niż Polacy czy Węgrzy są „oswojeni” z problematyką integracyjną (stosunkowo najczęściej udzielają odpowiedzi „trudno powiedzieć”).

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w Polsce odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i):
1 - za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej; 2 - przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej

(%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	55	26	18	1072
Płeć				
Mężczyźni	58	29	13	509
Kobiety	53	24	23	563
Wiek				
18-24 lat	67	24	9	154
25-34	61	27	12	190
35-44	53	27	20	209
45-54	58	28	14	211
55-64	55	25	20	137
65 lat i więcej	38	26	35	171
Miejsce zamieszkania				
Wies	43	37	19	391
Miasto do 20 tys.	55	23	21	126
20 - 100 tys.	60	21	19	208
101 - 500 tys.	64	17	18	213
501 tys. i więcej mieszk.	71	19	10	134
Wykształcenie				
Podstawowe	43	30	27	313
Zasadnicze zawodowe	55	28	17	264
Średnie	63	23	14	400
Wyższe	67	22	11	96
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	70	25	6	77
Prac.umysł.niż.szczebła	70	21	8	109
Pracownicy fiz.- umysł.	62	21	18	94
Robotnicy wykwalifikowani	66	25	10	118
Robotnicy niewykwalifik.	43	34	23	40
Rolnicy	34	48	18	64
Pracujący na własny rach.	64	19	17	50
Bierni zawodowo				
Renciści	43	26	31	112
Emeryci	45	27	28	195
Uczniowie i studenci	68	26	6	71
Bezrobotni	50	32	18	89
Gospodynie domowe i inni	55	18	27	52
Pracuje w:				
sferze budżetowej	59	25	16	121
sekt. państw., publicznym	65	28	7	112
sp. właśc. pryw. i państwa	70	22	8	102
sekt. pryw. poza rolnict.	65	19	16	169
prywatnym gosp. rolnym	30	50	20	73
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	41	34	25	172
276 - 399	51	31	18	131
400 - 549	56	29	15	251
550 - 799	62	21	17	155
Powyżej 799 zł	69	15	16	152
Ocena własnych war. mater.				
Złe	50	32	19	357
Średnie	55	25	20	467
Dobre	65	22	14	248
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	54	27	19	73
Raz w tygodniu	54	27	19	541
1-2 razy w miesiącu	60	26	14	163
Kilka razy w roku	55	28	17	193
W ogóle nie uczestniczy	57	20	22	102
Poglądy polityczne				
Lewica	52	37	11	285
Centrum	58	26	16	267
Prawica	68	20	12	289
Trudno powiedzieć	41	22	36	230

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem: 1 - Polska powinna najpierw naprawić, zmodernizować gospodarkę, a dopiero potem starać się o przyjęcie do Unii Europejskiej; 2 - Polska powinna starać się jak najszybciej wejść do Unii Europejskiej, ponieważ członkostwo w Unii przyspieszy naprawę, modernizację gospodarki Polski (%)

	1	2	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	58	26	16	1072
Płeć				
Mężczyźni	61	28	11	509
Kobiety	55	25	20	563
Wiek				
18-24 lat	54	33	12	154
25-34	60	30	11	190
35-44	64	27	9	209
45-54	59	29	11	211
55-64	58	26	17	137
65 lat i więcej	50	14	36	171
Miejsce zamieszkania				
Wieś	65	18	16	391
Miasto do 20 tys.	70	19	10	126
20 - 100 tys.	53	26	22	208
101 - 500 tys.	51	34	14	213
501 tys. i więcej mieszk.	44	46	10	134
Wykształcenie				
Podstawowe	57	15	28	313
Zasadnicze zawodowe	64	27	9	264
Średnie	56	32	12	400
Wyższe	53	41	6	96
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier. i inteligencja	56	42	2	77
Prac. umysł. niż. szczebla	55	39	7	109
Pracownicy fiz.- umysł.	57	33	10	94
Robotnicy wykwalifikowani	65	26	9	118
Robotnicy niewykwalifik.	54	24	22	40
Rolnicy	73	14	13	64
Pracujący na własny rach.	62	28	10	50
Bierni zawodowo				
Renciści	61	15	24	112
Emeryci	51	19	30	195
Uczniowie i studenci	48	35	17	71
Bezrobotni	66	20	13	89
Gospodynie domowe i inni	50	37	13	52
Pracuje w:				
sferze budżetowej	61	33	6	121
sekt. państw., publicznym	55	39	6	112
sp. właśc. pryw. i państwa	61	28	11	102
sekt. pryw. poza rolnictw.	58	31	11	169
prywatnym gosp. rolnym	76	11	13	73
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	65	15	20	172
276 - 399	60	24	16	131
400 - 549	60	24	16	251
550 - 799	60	29	11	155
Powyżej 799 zł	45	42	13	152
Ocena własnych war. mater.				
Złe	61	20	19	357
Średnie	58	26	16	467
Dobre	54	36	10	248
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	64	18	19	73
Raz w tygodniu	58	27	14	541
Kilka razy w miesiącu	59	26	14	163
Kilka razy w roku	65	23	12	193
W ogóle nie uczestniczy	37	35	28	102
Poglądy polityczne				
Lewica	65	23	12	285
Centrum	56	30	14	267
Prawica	55	36	9	289
Trudno powiedzieć	57	14	29	230

Tabela 3. Jak Pan(i) ocenia dotychczasowe stosunki między Polską a Unią Europejską? Komu przynoszą one więcej korzyści? 1 - Państwowi Unii Europejskiej; 2 - Polsce; 3 - Jednakowo - Polsce i UE

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	8	30	23	1072
Płeć					
Mężczyźni	44	7	34	15	509
Kobiety	35	8	27	30	563
Wiek					
18-24 lat	25	13	46	15	154
25-34	39	11	31	19	190
35-44	46	10	26	18	209
45-54	45	4	25	25	211
55-64	43	6	31	20	137
65 lat i więcej	31	3	27	39	171
Miejsce zamieszkania					
Wieś	46	4	26	24	391
Miasto do 20 tys.	39	9	29	23	126
20 - 100 tys.	38	7	30	25	208
101 - 500 tys.	34	12	32	22	213
501 tys. i więcej mieszk.	28	13	42	18	134
Wykształcenie					
Podstawowe	34	6	25	35	313
Zasadnicze zawodowe	44	3	36	17	264
Średnie	40	10	30	19	400
Wyższe	37	17	34	12	96
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	45	14	30	11	77
Prac. umysł. niż. szczebla	32	13	35	21	109
Pracownicy fiz. - umysł.	34	13	37	15	94
Robotnicy wykwalifikowani	53	4	31	13	118
Robotnicy niewykwalifik.	24	4	35	37	40
Rolnicy	56	3	20	22	64
Pracujący na własny rach.	39	3	37	21	50
Bierni zawodowo					
Renciści	40	2	26	33	112
Emeryci	33	6	29	32	195
Uczniowie i studenci	25	20	35	19	71
Bezrobotni	40	7	32	22	89
Gospodynie domowe i inni	50	9	19	22	52
Pracuje w:					
sferze budżetowej	44	16	25	14	121
sekt. państw., publicznym	47	6	30	17	112
sp. właśc. prywat. i państwa	36	8	41	16	102
sekt. prywat. poza rolnictw.	37	7	38	18	169
prywatnym gosp. rolnym	54	2	19	25	73
Dochody na jedną osobę					
Do 275 zł	45	3	23	28	172
276 - 399	43	5	26	26	131
400 - 549	43	7	30	20	251
550 - 799	37	12	35	16	155
Powyżej 799 zł	29	11	34	25	152
Ocena własnych war. mater.					
Złe	45	5	26	24	357
Średnie	37	8	30	25	467
Dobre	33	11	38	18	248
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	38	1	30	30	73
Raz w tygodniu	39	7	31	24	541
Kilka razy w miesiącu	42	12	29	17	163
Kilka razy w roku	45	7	32	16	193
W ogóle nie uczestniczy	26	9	29	36	102
Poglądy polityczne					
Lewica	46	10	31	14	285
Centrum	42	7	31	20	267
Prawica	34	9	37	20	289
Trudno powiedzieć	32	4	22	41	230

Tabela 4. Jak Pan(i) ocenia, jak blisko czy też jak daleko jest Polska na swojej drodze do tego, aby stać się pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej? 1 - Bardzo blisko, Polska właściwie już jest w UE; 2 - Raczej blisko; 3 - W połowie drogi; 4 - Raczej daleko; 5 - Bardzo daleko

	(%)					Trudno powiedzieć	Liczba osób
	1	2	3	4	5		
Ogółem	3	11	47	25	11	3	1072
Płeć							
Mężczyźni	2	11	45	27	12	2	509
Kobiety	3	11	48	23	10	5	563
Wiek							
18-24 lat	3	10	62	15	8	1	154
25-34	1	15	44	24	15	1	190
35-44	4	14	44	25	11	2	209
45-54	4	8	46	27	15	1	210
55-64	1	11	45	32	9	3	137
65 lat i więcej	1	9	41	27	7	13	171
Miejsce zamieszkania							
Wieś	2	8	46	29	12	3	391
Miasto do 20 tys.	1	9	50	24	15	2	126
20 - 100 tys.	4	13	37	28	12	6	208
101 - 500 tys.	4	17	49	19	7	4	213
501 tys.i więcej mieszk.	1	9	58	20	10	2	134
Wykształcenie							
Podstawowe	1	9	42	28	11	8	313
Zasadnicze zawodowe	7	13	47	16	17	0	264
Średnie	1	12	50	26	9	2	399
Wyższe	0	9	47	37	7	0	96
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	0	16	46	32	7	0	77
Prac.umysł.niż.szczebła	4	14	49	26	8	0	108
Pracownicy fiz.-umysł.	4	15	49	19	13	0	94
Robotnicy wykwalifikowani	3	13	47	21	15	0	118
Robotnicy niewykwalifik.	6	8	44	26	14	2	40
Rolnicy	0	4	36	46	15	0	64
Pracujący na własny rach.	0	12	50	14	17	8	50
Bierni zawodowo							
Renciści	3	9	42	28	10	9	112
Emeryci	2	13	39	30	7	9	195
Uczniowie i studenci	2	6	68	14	8	1	71
Bezrobotni	5	7	50	18	19	1	89
Gospodynie domowe i inni	2	11	55	17	13	3	52
Pracuje w:							
sferze budżetowej	3	12	50	27	8	1	121
sekt. państw.,publicznym	0	9	41	33	17	0	111
sp. właśc. pryw. i państwa	6	21	40	20	12	0	102
sekt. pryw. poza rolnict.	2	15	52	15	13	2	169
prywatnym gosp. rolnym	0	3	36	48	12	1	73
Dochody na jedną osobę							
Do 275 zł	3	10	48	20	15	3	172
276 - 399	7	10	42	24	12	4	131
400 - 549	1	13	48	24	11	3	250
550 - 799	4	11	48	28	6	3	155
Powyżej 799 zł	0	15	47	24	9	4	152
Ocena własnych war. mater.							
Źłe	3	9	46	23	15	4	357
Średnie	2	13	47	25	10	3	467
Dobre	3	11	47	27	9	3	248
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	4	18	40	31	3	5	73
Raz w tygodniu	2	11	49	25	11	2	541
1-2 razy w miesiącu	2	12	48	26	11	1	163
Kilka razy w roku	4	11	47	20	14	4	193
W ogóle nie uczestniczy	2	9	38	27	13	10	102
Poglądy polityczne							
Lewica	2	10	45	29	12	1	285
Centrum	3	11	50	26	10	0	267
Prawica	2	16	50	22	9	2	289
Trudno powiedzieć	3	7	42	23	14	11	230